

POLSKA
RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

URZĄD
PATENTOWY
PRL

OPIS PATENTOWY 95426

Patent dodatkowy
do patentu _____

Zgłoszono: 24.02.75 (P. 178269)

Pierwszeństwo: _____

Zgłoszenie ogłoszono: 31.01.76

Opis patentowy opublikowano: 1.06.1979

CZYTELNIĄ

Urzędu Patentowego
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Int.Cl.² G06G 7/18
G01D 1/04
G01R 11/44

MKP G01d 1/04
G01r 11/44

Twórca wynalazku: Adam Postuła

Uprawniony z patentu: Politechnika Świętokrzyska w Kielcach,
Kielce (Polska)

Układ integratora analogowego z multiplikacją stałej czasowej obwodu

Przedmiotem wynalazku jest układ integratora analogowego z multiplikacją stałej czasowej obwodu.

Znane integratory analogowe budowane na wzmacniaczach operacyjnych mają czasy całkowania nie przekraczające na ogół pół godziny, przy błędach sięgających nawet kilku procent. Ponadto układy integratorów przeznaczonych do całkowania w długim czasie posiadają bardzo skomplikowaną budowę.

Znane bardziej proste i tańsze integratory solenowe mogą całkować w bardzo długim czasie, ale ich błędy sięgają kilkudziesięciu procent.

Znane są również integratory hybrydowe, całkujące praktycznie w dowolnie długich czasach i z dużą dokładnością, jednak ze względu na skomplikowaną budowę i wysoki koszt nie znalazły dotychczas szerszego zastosowania.

Celem wynalazku jest opracowanie prostego układu integratora analogowego, który umożliwiłby osiągnięcie bardzo długich czasów całkowania z małymi błędami.

Cel ten zgodnie z wynalazkiem został osiągnięty w ten sposób, że w znanym układzie integratora składającego się ze wzmacniacza, kondensatora i rezystora, zastosowano dodatkowy obwód multiplikujący stałą czasową, składający się z dwóch rezystorów i wtórnika, którego wyjście jest bezpośrednio połączone z wejściem wzmacniacza, a do jego wejścia przyłączony jest rezystor i kondensator. Rezystory połączone są z rezystorem, przy czym pierwszy rezystor podaje sygnał wejściowy do punktu połączenia rezystorów, a drugi rezystor podaje sygnał dodatniego sprzężenia zwrotnego z wyjścia wtórnika do punktu połączenia rezystorów. W celu uzyskania płynnej regulacji stałej czasowej, zamiast dwóch rezystorów, można stosować potencjometr, którego suwak połączony jest z rezystorem, a do jednego z zacisków bocznych doprowadzony jest sygnał wejściowy, zaś do drugiego sygnał z wyjścia wtórnika.

Integrator według wynalazku odznacza się bardzo dużą stałą czasową obwodu i długimi czasami całkowania z małymi błędami, mimo niewielkich wartości rezystancji i pojemności w układzie.

Układ integratora jest prosty i zawiera tylko trzy dodatkowe elementy w stosunku do znanego układu. Możliwość płynnej regulacji stałej czasowej obwodu integratora w szerokim zakresie za pomocą potencjometru o małej rezystancji stanowi także zaletę tego rozwiązania.

Układ integratora według wynalazku jest przedstawiony w przykładzie wykonania na rysunku, na którym fig. 1 przedstawia schemat układu podstawowego, a fig. 2 – schemat układu z płynną regulacją stałej czasowej.

Przykład I. Jak pokazano na fig. 1, do wejścia wzmacniacza W2 o wzmocnieniu K i napięciu wyjściowym U_2 podłączone jest bezpośrednio wyjście wtórnika W1 o wzmocnieniu około $+1$, do wejścia którego przyłączony jest rezystor R_1 i kondensator C . Kondensator C spełnia identyczną rolę jak w znanym układzie integratora, z tym, że podaje sygnał ujemnego sprzężenia napięciowego z wyjścia wzmacniacza W2 na wejście wtórnika poprzedzającego wzmacniacz. Rezystor R_1 spełnia taką samą funkcję jak w znanym układzie integratora z tym, że podaje pewien sygnał z punktu połączenia rezystorów 1, a nie z wejścia integratora na wejście wtórnika W1. Rezystor R_3 podaje sygnał wejściowy U_1 do punktu połączenia 1 z rezystorem R_1 i rezystorem R_2 , który do tego punktu podaje sygnał dodatniego sprzężenia zwrotnego z wyjścia wtórnika W1, co powoduje powiększenie stałej czasowej obwodu w przybliżeniu R_3/R_2 razy. Stosunek R_3/R_2 może wynosić kilkadziesiąt, zatem powiększenie stałej czasowej obwodu i czasu całkowania jest wydajne, a przy tym wartość rezystancji R_3 i R_2 mogą być małe, dużo mniejsze od R_1 .

Przykład II. Zastępując rezystory R_3 i R_2 potencjometrem P jak pokazano to na fig. 2, uzyskuje się płynną regulację stałej czasowej obwodu integratora. Sygnał wejściowy doprowadzony jest do zacisku stałego potencjometru P , którego suwak połączony jest rezystorem R_1 a drugi zacisk stały z wyjściem wtórnika W1. Potencjometr P może mieć małą rezystancję, co także jest korzystne ze względu na stabilność tego elementu i niewielkie zmiany rezystancji na wejściu układu przy regulacji stałej czasowej w szerokim zakresie. Połączenia elementów W2, C i R_1 są także w przykładzie I.

Zastrzeżenia patentowe

1. Układ integratora analogowego z multiplikacją stałej czasowej obwodu, składający się ze wzmacniacza, kondensatora i rezystora, z n a m i e n n y t y m, że posiada dodatkowy obwód multiplikujący stałą czasową składający się z dwóch rezystorów (R_3 i R_1) i wtórnika (W1), którego wyjście jest bezpośrednio połączone z wejściem wzmacniacza (W2), a do jego wejścia przyłączony jest znany rezystor (R_1) i znany kondensator (C), natomiast rezystory (R_3 i R_2) połączone są ze znanym rezystorem (R_1), przy czym rezystor (R_3) podaje sygnał dodatniego sprzężenia zwrotnego z wyjścia wtórnika (W1) do punktu (1) połączenia rezystorów.

2. Układ integratora analogowego z multiplikacją stałej czasowej obwodu, składający się ze wzmacniacza, kondensatora i rezystora, z n a m i e n n y t y m, że posiada dodatkowy obwód multiplikujący stałą czasową składający się z potencjometru (P) i wtórnika (W1), którego wyjście jest bezpośrednio połączone z wejściem wzmacniacza (W2), a do jego wejścia przyłączony jest znany rezystor (R_1) i znany kondensator (C), natomiast suwak potencjometru (P) połączony jest ze znanym rezystorem (R_1), a do jednego z zacisków stałych potencjometru (P) doprowadzony jest sygnał wejściowy, zaś do drugiego zacisku stałego sygnał z wyjścia wtórnika (W1).

